

UVODNE BESEDE

Ob vsakoletni spremembi letnice, še bolj na prelomu stoletja ali celo tisočletja kar brstijo statistične analize s kritiko minulega obdobja in dobri načrti za prihodnost — v zdravstvu prav značilno.

John Baitat, epidemiolog državnega inštituta za rak na univerzi McGill v Montrealu, je takole strnil kritiko za nazaj in načrte za prihodnost:

»Rakaste bolezni moramo raziskovati in zdraviti bolnike z rakom, vendar tudi vedeti in se stalno zavedati, da zmanjšanje umrljivosti za rakom danes ni tako uspešno, kot bi si želeli«. Zato je treba ob zdravljenju in raziskavah hkrati izvajati še preventivo in zgodnjo diagnozo raka. Prvi dejavnik — preprečevanje raka povezujemo predvsem s tveganjem zaradi prehrane, kemopreventive in škodljivih dejavnikov v okolju. Na Kitajskem, kjer je rak požiralnika zelo pogost, so v prospektivni študiji dokazali, da dodatek določenih vitaminov zmanjša zbolewnost za rakom na požiralniku za 16 odstotkov. Drugi dejavnik, ki ga moramo poudariti, je boj za zgodnjo diagnozo bolezni.

To nalogo lahko izvajamo na treh ravneh:

- z zdravstveno prosveto in kulturo splošne populacije,
- s poglobljenim znanjem zdravnikov in zdravstvenih delavcev splošne prakse,
- z vrhunskim znanjem specialistov raznih strok.

Naloga Kancerološke sekcije SZD je omogočiti zdravnikom splošne prakse in zdravstvenim delavcem stalno izobraževanje na področju informacij o novih raziskavah in dosežkih, preventivni dejavnosti, zgodnji diagnozi in pregledu različnih možnih načinov zdravljenja, poteku in kontroli zdravljenja za vsa obdobja bolezni s soglasjem in sodelovanjem onkologa. Od nekdaj je znano in še vedno velja, da samo zgodnja spoznava bolezni omogoča dobre uspehe zdravljenja in preživetja. Zato so spoznava in načini ugotovitve zgodnje diagnoze tudi cilj vseh naših sestankov.

Spoznavo zgodnje diagnoze je mogoče doseči s stalnim osebnim izobraževanjem in izobraževanjem splošne populacije prek vseh javnih občil, radia, televizije in časopisja ter s stalnim sodelovanjem vseh zdravstvenih delavcev v teh akcijah.

Uspehi kljub napornemu in dolgoletnemu delu ne bodo vidni čez noč, temveč po več letih, ko bo porasla osveščenost ljudi (zmanjšanje števila kadilcev, uživanje prehrane z obilico balastnih sestavin, manj mastne prehrane ipd.).

Da osveščenost zdravih in bolnih ljudi raste, dokazujejo tudi vprašanja zdravih in bolnih:

- kaj je povzročilo bolezen,
- v kateri fazi bolezni se nahaja rak,
- kakšna je usoda bolezni,
- kaj nudi kirurški način zdravljenja,
- kaj nudi obsevalno zdravljenje,
- kaj nudi sistemsko zdravljenje,
- ali ste vi najboljši zdravnik za zdravljenje te bolezni,
- ali imate izkušnje z zdravljenjem te bolezni.

Zgodnja diagnoza in dobro preživetje sta simbol našega uspeha, ki pri zdravih kakor tudi bolnih ljudeh vzbuja zaupanje. Uspehi so očitni. Na začetku našega stoletja je bilo 5-letno preživetje rakavih bolnikov številčno skromno, danes je 50-odstotno, kar je sicer spodbudno, ni pa končni cilj, ki bi ga radi dosegli s sodobnim zdravljenjem.

Zastavljenim ciljem so namenjeni tudi naši sestanki, katerih geslo se glasi: s preventivo in zgodnjo diagnozo do boljših uspehov v preprečevanju in zdravljenju rakave bolezni.

Predsednik Kancerološke sekcije:
prof. dr. Franc Lukič, dr. med.